

[Rahbæk Møller]

de virke lige så slemt eller endnu værre. Derfor er det heller ikke løsningen på problemet at fjerne COCOM-reglerne helt; tværtimod kan det være en fordel at bevare nogle regler med tilknyttede organer for at have steder, hvor Vesteuropa og Japan kan argumentere mod USA.

Men det er væsentligt, at reglerne lempes meget kraftigt. Vi håber, at vi kan stå sammen om det her i Tinget, og den hidtidige debat tyder på, at det er tilfældet.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg skal ikke gå ind i det historiske om, hvordan dette er blevet til, og heller ikke på argumenterne for og imod dengang. Men jeg vil godt erklære mig uenig med først og fremmest SF og i hvert fald med dem, der mener, at COCOM-reglerne har været til skade for den udvikling, vi i dag hilser velkommen i Østeuropa.

Jeg hører til dem, der mener, at de måske endda tværtimod har været medvirkende til, at det blev klart, ikke bare for os i Vesten og andre lande, men også i Østeuropa, at den ikke gik længere, og at det system, som de tilhørte, ikke fungerede, hverken forskningsmæssigt eller økonomisk. Her tror jeg det vil være svært at undervurdere betydningen af COCOM. Formålet med COCOM er jo klart fremgået af debatten og det, industriministeren har sagt.

Vi deler i mit parti til fulde ønsket om at lempe så meget som overhovedet muligt. Det har vi sagt ved flere lejligheder, og jeg synes, det kom meget klart til udtryk under den debat, vi havde den 26. oktober 1989 her i Folketinget om udviklingen i Østeuropa og Sovjetunionen. Vi lavede jo netop et fælles dagsordensforslag, som jeg havde den glæde og ære at fremsætte, og et af punkterne gik specifikt på dette spørgsmål. Det hedder:

»Folketinget opfordrer regeringen til fortsat at føre en aktiv og konstruktiv Østpolitik ved i EF og andre organisationer at arbejde for bedre vilkår for samhandel og teknologisk samarbejde med de reformvenlige af disse lande.«

Da hr. Gade spurgte, om vi var enige i, at dette også omfattede COCOM, blev det klart erklæret både af udenrigsministeren og af mig selv, der jo havde foreslået dagsordenen. Jeg vil godt citere, hvad der blev sagt af udenrigsministeren den 26. oktober 1989:

»Regeringen kan selvsagt acceptere den formulering, og heri ligger der jo et udsagn om, at vi finder, at de COCOM-regler, der eksisterer, bør udvikles i forhold til både de politiske og teknologiske og de handelsmæssige forandringer, som jo sker i verden omkring os.«

Og lidt senere:

»Men der er et behov for løbende meget kritisk at undersøge reglerne for at sikre, at de ikke bliver anvendt som en eller anden form for handelshindringer eller handelsfordrejninger, og samtidig for at hindre, at de kommer til at optræde som barrierer for den udbygning af det teknologiske samarbejde, som bør indgå i vort øgede samkvem med reformlandene i Øst.«

Det var altså citater fra udenrigsministeren. Jeg selv siger lidt senere:

»... det er klart, at der i øjeblikket i Eureka-samarbejdet er visse begrænsninger. Der er grænser for, hvor vidt man kan gå, og disse grænser sættes først og fremmest af de såkaldte COCOM-regler. Derfor er vi helt enige i det tilsagn, som udenrigsministeren har givet, at der kan være anledning til at nyvurdere disse regler. Dermed være ikke sagt, at COCOM fuldstændigt kan afskaffes, og at der kan blive totalt frit samarbejde og fri samhandel på det teknologiske område, men at vi kan overveje, hvor nye grænser kan sættes. Det er vi også helt med på.«

Så hvis man nu – jeg tror ikke, man gør det, men skulle man nu fristes i dag i SF til f.eks. at sige, at det var dog en god debat, vi havde i dag, det var en hel sejr for SF, at vi nu fik hele Folketinget med til ikke bare at stemme for vores dagsorden, men også at være med til at foreslå den, synes jeg lige, vi skal se debatten og resultaterne i den sammenhæng, for det er dér, det hører hjemme.

Jeg vil også skynde mig at understrege, at dagsordenen jo taler om at begrænse embargoen mest muligt. Der står ikke noget om, at den skal afskaffes, og derfor vil det være forkert at tro, at vi under debatten i dag er blevet enige om, at sådan skal det være.

Jeg vil ikke bestride, at SF ønsker at afskaffe embargoen helt. Det er da også muligt, at vi kan nå dertil en dag, men så skal forholdene i Østeuropa og Sovjetunionen være totalt normaliseret i den forstand, at der er tale om pluralistiske demokratier, som indgår i et så snævert samarbejde med os, at det vil være naturligt, at